

Simpozion Internațional de Teologie: Cuvântul Patriarhului Daniel despre Sinodul I Ecumenic de la Niceea

image not found or type unknown

Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, a vorbit miercuri, în deschiderea lucrărilor Simpozionului Internațional de Teologie „Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325): credința ortodoxă – baza unității Bisericii”, care se desfășoară la Palatul Patriarhiei din București în perioada 14-17 mai 2025.

„Sinodul I Ecumenic de la Niceea, din anul 325, nu a constituit doar un episod de confruntare doctrinară cu ereziile vremii, ci și un pas fundamental și necesar în formularea dogmatică a credinței ortodoxe și a mărturisirii ei ca adevăr mântuitor, după trei secole de persecuții aprige și ostilitate la adresa creștinilor din Imperiul Roman, dar și într-un context marcat de controverse teologice intense”, a transmis Patriarhul României.

Text integral:

Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325) a formulat prima mărturisire sinodală ecumenică a dumnezeirii lui Iisus Hristos împotriva ereziei ariene

Simpozionul Internațional de Teologie „Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325): credința ortodoxă – baza unității Bisericii”, organizat de Patriarhia Română, în cooperare cu Facultatea de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul a Universității din București, cu sprijinul Secretariatului de Stat pentru Culte, marchează aniversarea a 1700 de ani de la convocarea Primului Sinod Ecumenic de la Niceea, din anul 325. Totodată, această întâlnire academică reprezintă unul dintre evenimentele majore care au loc, în Biserica Ortodoxă Română, în cadrul manifestărilor prilejuite de Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române (1925-2025).

Lucrările simpozionului se desfășoară în perioada 14-17 mai 2025, la Palatul Patriarhiei și la Facultatea de Teologie Ortodoxă Justinian Patriarhul din București, reunind reprezentanți ai instituțiilor de stat și ai altor culte creștine, ierarhi, preoți, profesori de teologie și specialiști din țară și străinătate. La buna organizare a acestui eveniment și-au adus contribuția mai multe sectoare ale Administrației

Patriarhale: Cancelaria Sfântului Sinod, Sectorul Teologic-Educațional și Sectorul Relații Creștine, Interreligioase și Comunități Românești Externe.

Prelegerile și comunicările științifice care vor fi prezentate pe parcursul simpozionului explorează teme relevante cu privire la contextul istoric al Sinodului I Ecumenic de la Niceea, la învățătura trinitară și hristologică a Simbolului de credință niceean, la receptarea liturgică a Sinodului I Ecumenic din anul 325 și la relevanța canonică a acestuia astăzi. Astfel, simpozionul își propune să aprofundeze dimensiunea teologică, istorică, culturală și spirituală a Sinodului I Ecumenic de la Niceea, precum și semnificația hotărârilor dogmatice și canonice ale acestuia pentru lumea contemporană. Totodată, acest eveniment academic este o invitație la aprofundarea teologiei despre Preasfânta Treime și la asumarea responsabilității misionare de a mărturisi cu tărie adevărul despre Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Încarnat, într-o lume în căutare de sens, de unitate și de lumină spirituală.

Sinodul I Ecumenic de la Niceea, din anul 325, nu a constituit doar un episod de confruntare doctrinară cu ereziile vremii, ci și un pas fundamental și necesar în formularea dogmatică a credinței ortodoxe și a mărturisirii ei ca adevăr mântuitor, după trei secole de persecuții aprige și ostilitate la adresa creștinilor din Imperiul Roman, dar și într-un context marcat de controverse teologice intense. Preocupați de păstrarea unității eclesiale, Sfinții Părinți de la Niceea au formulat, într-un cadru sinodal și solemn, întâiul Simbol de credință al Bisericii, cu valoare universală, permanent valabilă și obligatorie, definind adevărurile esențiale și mântuitoare ale credinței creștine. Simbolul de credință de la Niceea avea să devină normă și punct de plecare pentru celelalte hotărâri dogmatice formulate de Sinoadele Ecumenice ulterioare împotriva ereziilor.

Influențați de logica filosofiei eline, ereticii înțelegeau că Dumnezeu Cel Unul (Tatăl) sau Dumnezeirea este o singurătate eternă (Fiul și Duhul Sfânt fiind considerate creaturi), iar ortodocșii mărturiseau adevărul descoperit de Iisus Hristos în Evanghelia Sa că Dumnezeirea este comuniune eternă de trei Persoane egale. Mai precis, Dumnezeu Cel Unul este Tatăl din Care Se naște veșnic Fiul Său și purcede veșnic Duhul Sfânt. Tatăl este singurul izvor al ființei divine, iar această ființă este deplină în fiecare din cele trei Persoane divine. Deci, Dumnezeul adevărat este Unul în ființă și întreit în Persoane, adică Preasfânta Treime.

În Crezul de la Niceea (325), Sfinții Părinți mărturisesc că scopul întrupării Fiului veșnic al lui Dumnezeu este mântuirea oamenilor: „pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire, (Fiul) a coborât și S-a întrupat, S-a înomenit, a pătimit și a înviat a treia zi, S-a înălțat la ceruri, va veni să judece pe cei vii și pe cei morți”[1].

Mântuirea oamenilor înseamnă primirea iertării păcatelor și unirea lor cu Dumnezeu, Dătătorul vieții veșnice.

De aceea, Sfinții Părinți de la Niceea spuneau că dacă Iisus Hristos nu este Dumnezeu deplin, omul nu poate primi mântuirea sau viața veșnică[2].

Așadar, scopul mărturisirii credinței în dumnezeirea lui Hristos este mântuirea oamenilor, realizată prin unirea lor cu Hristos în Botez și Euharistie, spre a primi iertarea păcatelor și viața veșnică. În acest sens, mărturisirea credinței adevărate în Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, este lucrare mântuitoare sau dătătoare de viață veșnică (cf. Ioan 11, 25-26).

Simpozionul Internațional de Teologie de la București nu este doar o ocazie de a rememora un eveniment istoric crucial din istoria creștinismului, ci și un prilej de a pătrunde în profunzime un act de conștiință eclesială și de responsabilitate dogmatică în fața ereziei ariene, prin care Biserica, în comuniune, a formulat și mărturisit solemn credința apostolică a Bisericii, și anume dumnezeirea deplină a Fiului lui Dumnezeu întrupat, ca fiind „lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu creat, deoființă cu Tatăl”[3]. Această mărturisire a Sfinților Părinți de la Niceea este temelia credinței creștine și, implicit, a unității Bisericii universale.

Într-o epocă în care unitatea credinței este adeseori pusă la încercare de numeroasele ideologii ale lumii contemporane, de secularismul agresiv și de relativismul moral din ce în ce mai dominant, cunoașterea profundă a izvoarelor gândirii patristice și a marilor evenimente din istoria creștinismului, care au afirmat cu tărie și autoritate sinodală adevărul mântuitor al Evangheliei Domnului Iisus Hristos, este o necesitate teologică permanentă și o datorie pastorală și misionară pentru toți slujitorii Bisericii, spre a îndruma pe credincioși pe calea mântuirii.

Într-o societate secularizată, caracterizată de fragmentare, de criză a autorității instituționale și de confuzie doctrinară, Sinodul I Ecumenic de la Niceea oferă un reper solid pentru o credință ortodoxă puternică, dar și pentru o viață creștină spirituală, morală și comunitară profundă. Hotărârile Părinților Sinodului Ecumenic de la Niceea au fost luate prin consultare și cooperare, în spirit de rugăciune și comuniune, iar apoi au fost apărate în timpul persecuțiilor din partea arienilor

asupra ortodocșilor, de mari Sfinți Părinți, ca Sfântul Atanasie cel Mare în Răsărit și Sfântul Ilarie de Poitiers în Apus, iar apoi de Sfinții Capadocieni de la Sinodul al II-lea Ecumenic din anul 381 și de alții.

Organizarea acestui simpozion în Anul omagial al Centenarului Patriarhiei Române exprimă dorința Bisericii Ortodoxe Române de a promova fidelitatea față de adevărul credinței Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos, a Cărei dumnezeire a fost mărturisită în mod sinodal și solemn de către Sfinții Părinți adunați la Niceea, în anul 325.

Adresăm felicitări organizatorilor și binecuvântăm pe toți participanții la Simpozionul Internațional de Teologie „Sinodul I Ecumenic de la Niceea (325): credința ortodoxă – baza unității Bisericii”, cu speranța că acest eveniment va contribui la întărirea responsabilității pentru păstrarea credinței ortodoxe și a unității Bisericii lui Hristos.

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Note

[1] Hotărârile dogmatice ale Sinoadelor Ecumenice, Pr. Sorin Șelaru (ed), Viorel Coman, George Gherga, Editura Basilica, ediția a II-a adăugită, București, 2018, p. 49.

[2] The Oxford Dictionary of BYZANTIUM, art. NICAEA I, volume 2, Oxford University Press, 1991, p. 1465.

[3] Hotărârile dogmatice ale Sinoadelor Ecumenice, Pr. Sorin Șelaru (ed), Viorel Coman, George Gherga, p. 49.

Foto credit: Basilica.ro / Mircea Florescu

basilica.ro